

การสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้
เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

อรุณี ศิริโวหาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2549

ISBN 974-502-908-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อรุณี ศิริโวหาร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ปริญญา ทองสอน)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.จิรา จันทร์กระจำง)
..... กรรมการ
(ดร.ปริญญา ทองสอน)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ บุญเดิม พันรอบ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี จากการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการดำเนินงานและแก้ไขข้อบกพร่องจาก ดร.ปริยญา ทองสอน ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดร.จิรา จันทรกระจ่าง ประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า รศ.บุญเดิม พันรอบ กรรมการผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย นายสมควร รุ่งเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณะศรี ดัชนีกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) จังหวัดฉะเชิงเทรา คณะครู นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มเติมเนื้อหาของงานวิจัยให้มีคุณภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอระลึกถึงพระคุณ พ่อผูก แม่สมจิตต์ ศิลาสวรรค์ น้องชาย สมาชิกในครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจในการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากความตั้งใจ ความเพียรพยายามของตนเอง ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชา แผ่นดิน หลวงพ่อโสธร บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณ ตลอดจนคณะครู นักเรียน ผู้สนใจ ที่จะนำไปเผยแพร่และปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจ ตลอดจนเห็นคุณค่าในสถานที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทราสืบไป

อรุณี สิริโวหาร

47925498: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ชุดการเรียนรู้/ ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา/ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อรุณี ศิริโวหาร: การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (A CONSTRUCTION OF INSTRUCTIONAL PACKAGES IN THE SOCIAL STUDIES AND CULTURAL SUBJECTS ON CHACHOENG SAO CIVILIZATION ROAD BY COOPERATIVE LEARNING FOR PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์: ปริญา ทอสอน, ศษ.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ด.ค. 201 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-908-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างชุดการเรียนรู้ 2) การทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ดันติกุล ราษฎร์ศึกษาถัย) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิจัยประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้ชุดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ 88.85/ 81.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

47925498: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION;

M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL PACKAGES/ CIVILIZATION ROAD CHACHOENG SAO/
COOPERATIVE LEARNING.

ARUNEE SIRIVOHRAN: A CONSTRUCTION OF INSTRUCTIONAL
PACKAGES IN THE SOCIAL STUDIES AND CULTURAL SUBJECTS ON CHACHOENG SAO
CIVILIZATION ROAD BY COOPERATIVE LEARNING FOR PRATHOMSUKSA 2
STUDENTS. THESIS ADVISORS: PARINYA THONGSORN, Ph.D, PARAT WONGNAM,
Ph.D. 201 P. 2006. ISBN 974-502-908-4

The purpose of this research was to develop an of instructional package in the social studies and culture subjects group on Chachoeng sao civilization road by cooperation learning for Prathomsuksa 2 students, according to standard criterion. 80/ 80. The procedure of instructional packages development was divided into 2 phases: 1) constructing instructional package. 2) testing to find the efficiency of instructional package. The sample used in this study consisted of 40 Prathomsuksa 2 students in the second semester of the academic year 2005 at Dongthong School, Chachoeng sao educational service area 1. Chachoeng sao Province. The instruments used for the research were an achievement test, an observation test and an attitude toward learning test. The statistics used were percent, mean, and standard deviation.

The result of the study found that the instructional package in the social studies and culture subjects on Chachoeng sao civilization road by cooperation learning for Prathomsuksa 2 students had an efficiency of 88.85/ 81.92 ,which was higher than the set standard criterion.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	8
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	23
เนื้อหาสาระหน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	32
ชุดการเรียนรู้.....	40
รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	53
การประเมินตามสภาพจริง.....	57
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	65
เจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินการทดลอง.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	96
ผลการวิจัย	96
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	102
สรุปการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก.....	114
ภาคผนวก ข.....	117
ภาคผนวก ค.....	157
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก (E1) ของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	96
2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ครบทุกชุด.....	98
3 แสดงการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง (E2) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ครบทุกชุดการเรียนรู้	98
4 แสดงผลการวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	100
5 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 1 แม่น้ำบางปะกง	119
6 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 2 วัดโสธรวราราม วรวิหาร	121
7 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 3 หลวงพ่อโสธร	123
8 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 4 พระยาศรีสุนทรโวหาร	125
9 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 5 คำหนักมรุพงษ์ศิริพัฒน์.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 6 กำแพงเมืองแปดริ้ว.....	129
11 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 7 ศาลหลักเมืองฉะเชิงเทรา.....	131
12 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 8 ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทราหลังเก่า.....	133
13 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 9 ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราหลังเก่า.....	135
14 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของชุดการเรียนรู้ที่ 10 ตลาดน้ำร้อยปีบ้านใหม่.....	137
15 แสดงการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของชุดการเรียนรู้ในแต่ละชุด.....	139
16 แสดงผลการพิจารณาหาค่า (IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 50 ข้อของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน.....	147
17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่คัดเลือกสำหรับการนำมาใช้ทดลอง.....	149
18 แสดงค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Co-Operative Learning).....	150
19 แสดงการพิจารณาหาค่า (IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องด้านภาษา ของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ..... 152
21	แสดงแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือ..... 153
22	แสดงการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 จำนวน 30 โดยใช้ผู้สังเกต 2 คน..... 154
23	แสดงการหาค่า (IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องด้านภาษาของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-Operative Learning) ของผู้ทรงคุณวุฒิ..... 156
24	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-Operative Learning)..... 157